



Пстэумэ апэу АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан социальнэ лофшлэхэм ясэнэхьат мэфэкклэ къафэгушлагъ.

Социальнэ лофшлэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхыхъэ Адыгэ республикэ филармонием тыгъуасэ щыкӀуагъ. Ащ хэлэжьагъэх АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан, Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, Правительствэм хэтхэр, Парламентым идепутатхэр, федеральнэ ыкӀи республикэ къулыкӀухэм, ведомствэхэм япашэхэр, нэмыкӀхэр.

Ямэфэкклэ афэгушлагъэх

— ЩыӀэныгъэм чыплэ кӀын ригъэуцогъэ цыфым лэпылэгъу ешъутынэу сэнэхъат кӀыхэшхуыгъэу шыукӀуачӀи, шъугуи, шъупси хэлъэу ар шьогъэцакӀэш, ащ пае тышъуфэразэу «тхьашуегъэпсэу» шьотэлэ, — кыӀуагъ Лышхъэм. — ШъуилофшлэнкӀэ пстэумэ анахъэу кышъутефэрэр зэрэмымакӀэр кыдгурэлэ, ащ ифэшъуашэу шъуилэ-жъапкӀэ къэтӀэтыным, псэ-укӀэ, лофшлэкӀэ амал тэрэ-хэр кышъоттынхэм тыпыл, шъуифэшъуашэм джыри ты-нэмысыгъэми, ащ тыфэбанэ, пшъэрӀыль шъхьалэу зыфэд-гъэуцужыгъэхэм ар ащыц.

Социальнэ лъэныкъомкӀэ аужырэ илъэсхэм республикэм хэхьоныгъэу ышыгъэхэм, ветеранхэм, сэкъатныгъэ

зилэхэм, сабыибэ зэрыс унагъохэм, нэмыкӀэу социальнэ лэпылэгъу зищы-кӀагъэхэм ар ягъэгъоты-гъэным, псэукӀэ амалы-шӀухэр ялэнхэм, ахэм яфэлэ-фашлэхэр икӀоу ыкӀи игъом гъэцӀэкӀэгъэн-хэм афэгъэпсыгъэу рес-публикэм щызэшӀуаххэ-рэм, программэ зэфэшъ-хьафхэм зэрахэлажьэхэ-рэм, тапӀкӀэ гухэлъэу ялэхэм кӀэкӀэу ар къа-тегушылагъ. Ипсалъэ икӀэ-ухым социальнэ лофшлэ-хэм джыри зэ къафэгушлагъ, псау-ныгъэ пытэ ялэнэу, цыфыгъэу, гүфэ-бэныгъэу атырэм фэдэ пчъагъэкӀэ къа-фигъэзэжьынуэу къафэлъэуагъ.

Нэужым социальнэ лофхэм афэгъэ-зэгъэ организациехэм ыкӀи учрежде-ниехэм ащылажьэхэу щытхъуцӀэ кыз-

фагъэшъошагъэхэм ар кӀэзыушыхьа-тырэ тхылъхэмрэ бгъэхалъхэхэмрэ аритыжьыгъэх.

Джац фэдэу социальнэ лофшлэхэм къафэгушлагъ ыкӀи Парламентым ищыт-хъу тхылъхэр кызыфагъэшъошагъэхэм аритыжьыгъ АР-м и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм и Тхьаматэу Влади-мир Нарожнэм. УФ-м ыкӀи АР-м лоф-шлэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхьоны-



гъэмкӀэ яминистерствэхэм ящытхъу тхылъхэр кызыфагъэшъошагъэхэм аритыжьыгъэх АР-м лофшлэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхьоныгъэмкӀэ иминистрэ игуадзэу Татьяна Самонинам.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Тхьаклушынэ Аслъан Красногвардейскэ районым щылагъ

Адыгеим и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан джырэб-лагъэ Адэмые психоневрологическэ унэ-интерна-тым щылагъ. АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Муратрэ Красногвардейскэ районым ипашэу Тхы-лъэнэ Вячеславрэ ащ игъусагъэх.

Адэмые дэт унэ-интернатим джыдэдэм сымэджи 100 щалыгъ, ахэм ащыцэу 19-р — кӀэлэцы-кӀух. Учреждением иврачхэр мыщ щалыгъхэм ялазэх, ахэм япсауныгъэ изытет нахьышӀу шыгъэным сыдигъуи аналэ ты-рагъэты. Илъэси 7 фэдиз хъугъэ мы унэ-интернатим мылӀкушо кызыфатӀупщырэр. А уахътэм кыкӀоцӀ (2007 — 2013-рэ илъэс-хэм) унэ-интернатим игъэкӀэ-жыинрэ игъэцӀэкӀэжыинрэ рес-публикэ бюджетым имылӀкоу сомэ миллион 40 пӀэуагъэхьагъ. 2007-рэ илъэс закӀом феде-ральнэ мылӀкоу сомэ милли-он 17 а гухэлъхэм апае къатӀуп-щыгъагъ. А мылӀкумкӀэ кӀэлэ-цыкӀу отделениер зычӀэт унэр икӀэрыкӀэ шьыпкӀэу зэтырагъэ-

псыхъабыгъэ плэми хъушт, унашъ-хэр тыралъхьагъ, пцӀэрыхьа-плэмрэ гъомылэпхъэ ыгыплэмрэ ящыкӀэгъэ оборудованиер ачӀа-гъэуцагъ, кӀэлэцыкӀухэр зыца-гъэчыерэ унэм гъэцӀэкӀэжы-нышхохэр рашыллӀагъэх, кӀэлэ-цыкӀу площадкэ агъэпсыгъ, цэ-хэм зыщӀлэзэхэр кабинетым пае аппаратурэ къащэфыгъ, гыкӀаплэри дэгъоу зэтырагъэ-псыхъагъ.

Мы учреждением илофшлэнкӀэ ыкӀи сымаджэхэм яфэлэ-фа-шлэхэр гъэцӀэкӀэгъэнхэмкӀэ мылӀкоу ищыкӀагъэр икӀоу непэ къафатӀупщы. Адыгеим и Лышъ-хъэ ар нафэ кыфэхьыгъ ыкӀи мыщ щылажьэхэрэм ялофшлэн осэ дэгъу кыритыгъ.

— Мыщ фэдэ учреждением

хэти щылэжьэн ылъэкӀыштӀэп. Ащ пае пытагъи, гүкӀэгъуи, щӀэ-гъэшхуи пхэлъын фае. Лофэу шъузыпылӀыр дэгъоу зэрэжыгъэ-цакӀэрэм фэшӀ «тхьашуегъэ-псэу» шьосӀэлэ! Республикэм илэшхьэтэтхэм лэпылэгъу кы-шъуатыным сыдигъуи шъуцы-гугъы хъушт, — ариуагъ Ады-геим и Лышхъэу интернатим илофшлэхэм зафигъазэзэ.

Унэ-интернатим ишагу кыгъа-гъэхэмрэ куандэхэмрэ дэгъэ-тӀысхьэгъэнхэ фае. Красногвар-дейскэ районым ипашэу Тхылъ-нэ Вячеслав ащкӀэ къаделэнэу кыгъэгугъагъэх.

Тхьаклушынэ Аслъан хабзэр зыукӀогъэ кӀэлэцыкӀухэмрэ лӀтахъохэмрэ зыщалыгъхэ Фе-деральнэ къэралыгъо хэушъхьа-фыкӀыгъэ учреждениеу «Мыекъо-пэ хэушъхьафыкӀыгъэ сэнэхъат училищэ зэфэшӀыгъэм» нэужым щылагъ. Илъэс 11-м кыщегъэ-жъагъэу 18-м нэс зыныбжэ лӀтахъохэу хабзэр зыукӀогъэ нэбгыри 104-рэ мыщ щалыгъ. ИлъэсищкӀэ узэкӀлэлэбэжымэ,

Мыекъуапэ дэтыгъэ хэушъхьа-фыкӀыгъэ училищыр зэбгырагъэ-кӀыжыи, Красногвардейскэ рай-онымкӀэ селоу Новосебастополь-скэм унакӀэхэр цагъэпсыгъагъэх. Мыщ щалыгъхэм амалышӀухэр арагъэгъоты: шагур дэгъоу зэ-тегъэпсыхьагъ, зыщыпсӀухэрэ унэхэр гүлэтыплэх, зыщеджэ-хэрэ классхэм, производственнэ мастерскойхэм джырэ шапхъэ-хэм адиштэрэ оборудованиер ачӀэт, спорт площадкабэ ял.

Республикэм и Лышхъэу спортсмен ныбжыкӀэхэу хэгъ-гум ихэушъхьафыкӀыгъэ учи-лищхэм азыфагу щыкӀорэ зэнэ-къокухэм теклоныгъэхэр къащы-дэзыхыгъэхэм нэлъасэ зафи-шыгъ. Тхьаклушынэ Аслъан кӀэ-лэцыкӀухэр анахъэу зыфэщагъэ-хэр, училищыр кызаухкӀэ зыз-дагъэзэшт лъэныкъохэр зери-гъэшлагъэх.

Рабочэ сэнэхъатхэу чырбыщ-зетельхэ, пхьашӀэ зыфӀлоштхэм афэдэхэм училищым щыфагъа-сэх. КӀэлэеджакӀохэм шӀу ара-гъэпӀэгъуэ спортым зищыӀэныгъэ

езыпхы зышӀоигъохэри ахэтых.

— КӀэлэцыкӀухэм мыщ амал дэгъу щарагъэгъоты, санаторием щылэхэм афэдэх. Агу рихьы-рэ лофым пылӀынхэмкӀэ пстэури щалӀэ. ХэушъхьафыкӀыгъэ сэ-нэхъат училищыр Мыекъуапэ дэтхыжынышӀу, селоу Новосе-бастопольскэм тхыжынуэу зи-тӀэхухъэм, бэмэ кыддырагъэ-штӀэгъагъэп. Ау джы пстэумкӀи нэрылӀэгъу ар унэхъо тэрэ-зэу зэрэщытыгъэр. Училищыр мыщ кызахыжыгъэм кы-щегъэжъагъэу кӀэлэцыкӀу гори къашӀудэкӀыжыгъэп. ЫпӀкӀэ ащ фэдэхэр бэрэ кыхэкӀыщтыгъэх, — зэфэхьысыжьхэр кышӀыгъэх Адыгеим и Лышхъэу.

ХэушъхьафыкӀыгъэ сэнэхъат училищым ипашэу Хъут Аслъан кызырӀуагъэмкӀэ, ар Мыекъуа-пэ кыдахыжыи, мыщ кыза-хыжыгъэ нэуж зы нэбгыри ашӀухъахыжыгъэп. ПӀалӀэр аухыгъэми ащ кыданэ зышӀо-игъор бэ. Ащ фэдэ лъэу ялэу непӀкӀэ нэбгыри 6-мэ хэушъ-хьафыкӀыгъэ сэнэхъат учили-щым ипашэу зыкыфагъэзагъ.

**Адыгэ Республикэм
и Лышхъэу
ипресс-къулыкӀу**

Пшъэрыль шъхьаIэхэм атегущыIагъэх



Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
Къумпыл Мурат тыгъуасэ зерищэгэ зэлүклэм
социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэмклэ лoфыгъo
шъхьалэхэм щатегушылагъэх.

Премьер-министрээр лэньжыко зэфэшъхьафхэмкIэ министрэ хэм кыаджагъ къафэлорышлэрэ учреждениехэмрэ организациехэмрэ нахь шлогъэ ин кытынм тегъэлсыхыагъуэ ялофшIэн рахъухъанэу. Пстэуми апэу ахэм зэшлуахыштхэр зэлхыгъэхэр хэгъэгумрэ республикэмрэ япачэхэм къагъэуцурэ пшъэрылхэр ары.

Адвгъг Республикэм и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам лэжьапклэм итынклэ чыфэхэм япхыггэу лофхэм язэтит кытегушылагъ. Джаш фэдэу республикэм лофшлэн зымыгъотыхэрэм япчъаггэу шаггэунэфыггэм (непэклэ ар зэрэхурэр процент 1,3-рэ), лэжьапклэм итынклэ чыфэ зэратемылым, Урысыем и Президент жьоныггуаклэм кьыдиггэклыггэ унашохэр гъэцкклэггэнхэмклэ «гъо картэклэ» заджэхэрэм изэшлохын аналэ зэрэтыраггэтырэм къащыцугъ. Пстзуми анахгэу муниципалнэ гъэпсыклэ изэлхэм бюджетым епхыггэу лоф ащызышлэхэрэм, джаш фэдэу нэмыклэ лъэныкыо зырызхэм ащылажгэхэрэм ялэжьапклэ къэлэтыггэн фэе. Къумпыл Мурат кызырэхиггэщыггэмклэ, хабзэм ифедералнэ кгуыкыггэхэм хэгъушхьафыкылыггэу а лофггэхэм аналэ атыраггэты.

Адыгъ Республикэм финан-
хэмкӀэ иминистрӀу Долэ До-
лэтбый бюджетым епхыгъэ
лофыгъо шхьалӀэхэм къащы-
цугъ. Ащ зэрехыгъэунэфыкы-
гъэмкӀэ, мы илъэсым иапӀрэ
мэзитф республикэ бюджетым
ихахӀохэр сомэ миллиарди
2,7-м нэсыгъэх, илъэсӀу икы-
гъэм джащ фэдэ чэзыум егъӀ-
шагъэмэ, ар зэрэхьурӀэр про-
центи 115-рэ фӀэди. Респу-
бликэм изэхэубытӀэгъэ бюджет
мэзитфым къыклоцӀ сомэ мил-
лиарди 3,6-рэ кыхьагъ, илъэсӀу
икыгъэм ащ фэдэ чэзыум
елъытыгъэмэ, ар зэрэхьурӀэр
проценти 104-рэ фӀэди.

Адыгеим и Премьер-министр пшэрыль афишыгь санэхэмр аркхэмр альэныкыкэ акциз угоинхэр гъэцэклагъэ зэрэмыхухэрэм, приватизацимкэ планым игъэцэклэн зытетым афэгъэхыгъэ лофыгъохэр джыри зэ зэхафыхнэу. Мы зигугъу къэтшыгъэхэр бюджет-

тым ихахъохэмклэ къэкӀоплэ
дэгъу хьущтых.

Зэлүкэм хэлхажэхэрэр атегу-
шылагэх кээралыгьо ушэтын
зыкым, клэлэцыкүхэм язы-
гьэпсэфыгьо уахьтэ, джащ фэ-
дэу псауныгьэм икьэухьүмэн,
гьэсэныгьэм, мэкью-мэщым,



гогуюхэм яшын ыкли нэмыклхэм
япхыгээ кээралыгёо програм-
мэхэр зэшохыгээнхэмклэ lo-
фыгёо заулэхэм. Премьер-ми-
нистрэм пащэхэм анэхёу аналэ
зытыраригээдзагьёон аыщц
бюджет loфthьабзэхэр тэрэ-
зёу зехьэгээнхэр, бюджет
кьэklуаплэхэр нахь шлогэ ин
хэльхёу гээфедэгэнхэр, инве-
стицихэр нахьыбёу кьызлэклэ-
гьэхьэгээнхэр ыкли нэмыклхэр.
Министерствэ пэлч иloфшлэн
зэрээцэхцагьэр кьээггэльэгьорэ
аныхь лэныкьёо шьхьалэхёу
ахэр шытыхь.

Гэсэсэньгэр нахь тэрээзүү зэхэсэгээнэм игэклотыгээу аналэ тырагэтыгь. Кээралыгьо ушэтын зыклхэм яапэрэ зэфхэсысыжхэм нафэ кыызэрашыггэмклэ, гурыт баллхэм кьакличыгь, географием — балли 2-клэ, литературэм — балли 10-клэ. Гэсэсэньгэм епхыгээ шьыпкээу шытых республикэм тапэклэ хэхэоныгээу ышыштым илофыггөхэр. Гуцылэм пае, республикэм изэномикэрэ исосциальнэ лээныкьорэклэ, анэхэу етани врачхэр зышымэклэ медицинэмклэ илофышлэ ныбжыкьлэхэр гэхэазыраггэнхэм зэулкэм аналэ шытырагэтыгь. А илофыггор зэшлохыгээ хуу-

ным пае Адыгеим и Лывышьхь федеральнэ къулыкьухэм за-
фигьэзагь апшээрэ медицинэ
еджаплэхэм чыплэу къащыфыха-
гьэкьырэр нахыбэ ашлынэу.
Гуцылэн пае, ильэсуу икыгьэм
республикэм пае чыплэ 20
къыхагьэкьыгагьэмэ, мы ильэ-
сым бюджет льяпсэм тетэу
республикэм иеджаплэхэр къэ-
зыухыгьэ нэбгырэ 70-рэ лъэ-
ныкхьэ гьэнэфагьэхэмклэ ачлэ-
хьан альэкьышт, ахэм ащыщэу
нэбгырэ 45-мэ — МКьТУ-м,
17-мэ — Краснодар иапшээрэ
реджаплэхэм гьэсэнныгьэ зы-
шарагьэгьотышт.

Республикэм и Правительствэ анахьэу ыналэ зытыригъэ-тыхэрэм ащыц кIэлэцIыкIухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ тэрэ-зэу зэхэхъгъэныр. ДжырэкIэ, апэрэ чэзIум тегъэпсыхьагъэу, кIэлэцIыкIу мини 4 фэдизмэ загъэпсэфы, пстэумкIи мэкъу-огъум кIалэм къыпэлүлэ ла-геры 6-мэ ыкIи мафэры кIэл-лэцIыкIухэм зызшагъэлпсэфын ыкIи япсауныгъэ зышагъэпытэн алъэкIышт лагеры 88-мэ кIэл-лэцIыкIу мини 7-м ехъумэ за-шагъэлпсэфышт.

Мы зэлүклэм хэүшъхьафы-

кыгъэу щатегушылагъэх лэжыгъэм ихэлъхьанрэ илухыжын иублэнрэ афэгъэхьыгъэ лофыгъохэм. Адыгэ Республикэм мэкъу-мэчыжкIэ и Министрствэ кыызэритыгъэмкIэ, ошхышхохэр зэрэшылагъэм кыхэкIэу гектар мин 18-мэ лэжыгъэ ащыхалъхьагъэп. Псыр кызыщидэкIыгъэ районхэм ягектар мини 3-м ехъумэ иклэрыкIэу лэжыгъэр ащыхалъхьажьын фæе. Мэкъуогъм и 20-м нэс чыгухэм ахалъхьат чылапхъэр агъэхъазырыгъах.

Зэлүклэм илһээнхэн Күүмпил Мурат культурэмклэ Министерствэм ипашэхэм кьяджагь республикэм итворческэ коллективхэр зыхэлжэштхэ лофтхэбзэхэр мы гээспэфыгьго мафэхэм зэхашэнхэу. Газымклэ чыфэу ательхэр атыжыныхэм, Кырым ипредпринимательхэм лошлэным епхыгэ зэпхыныхэр адашынхэм, гьогухэм ягэцэкэжыныклэ лошлэныр агэзпсынклэным ыкли нэмыклхэм япхыгэ лофыгьохэмклэ язэфэхысыжыхэр зичэзыу зэлүклэм ехуулэу кьагээхэзырынхэу Премьер-министрэм пшээрыл афишыгы.

Тикорр.

Цыфхэм ІэпыІэгъу афэхъу

Непэ «потребительскэ кредитованиеклэ» заджэхэрэм мэхъанэу илэм нахь хэхь. Арэу цыг нахь мышлэм, чыфхэу чыфэ зыштэхэрэмрэ банкхэмрэ язэфыщытыклэхэр ренэу зерищыклагъэм тетэу гъэпсыгъэ хуэхэрэп. Чыфэ зыштагъэм амалэу илэхэр икёуа кызыэрэдимильтэхэрэми ар кыхыэклын ылъэклышт. Еж чыфэт организациехэм ащылагъэхэрэми чыфэ зыштагъэхэм фитыныгъэу илэхэр икёуа кыдамылытэу, ахэм хэшык икыу афырымилэу кыхыэклы.

Ащ елхыгъэу Адыгеим щыпсэхэрэм ашлэмэ ишлягъэ къыкълъшт хэбзэ лъэныкъомкӀэ ахьэч чӀыфэ зыштэхэрэм яфитыныгъэхэр укыуагъэхэ мыхъуным пае Урысыем «линие плъыркӀэ» заджэхэрэм Ӏоф зэрэщилэрэр. Федеральнэ телефонур: **8-800-500-57-80**. ЫпкӀэ хэмалъэу шьугеон шьулъэ-кълъшт. Общественнэ организациеу «Кредитный правозащитник» зыфилорэм а линиер зехищагъ ыкӀи Урысые Федерациеи а Президент къыдигэкылгъэ унашом тегъэлсыхагъэу щыт.

Цыфхэу ахьцэ чыфызэ зыштэхэрэм апае проектэу «Шьолъыр гупч — психолого-хэбзэ Iэпылэгъу ятыгъэным епхыгъэ линиер» зыфилорэм ипроект 2013-рэ илъэсым агъэахъазырыгъагъэ ыкIи Iоф ышIэу ригъэжъагъ.

«Линии пльырклэ» заджэхэрэм зыфагъазэмэ, ыпклэ хэмыльэу цыфхэм фитыныгъэу ялэхэмклэ джэуапхэр агъотыштых ыкли банкхэм, финанс учреждениехэм, коллектор агентствэхэм япхыгъэу лофыгъо горэхэр къэуцухэмэ, зэшлуахынхэ алъэкышт. Мы лини-
ем loф зышлэрэ апэрэ мазэхэм кьяклол кыгъэльэгъуагъ зэрэгугъагъэхэм фэдитүклэ нахыбэу цыфхэм закъызэ-
рафагъазэрэр. Социальнэ мэхъаншэхэ а лофтхъабзэм зэри-
лэр къахэцы цыфхэм къат-
хыхэрэм ыкли кьялохэрэм.

Мыш дэжым кыӊолгон фæ общественнæ организациеу «Кредитный правозащитник» зыфилорэм иустав мы кыкӊл- лъыкдохэрэр зэрэхæххэрэр: ахщæ чӊыфæ зыштагӊэхэм ифитыныгӊэхæу аукьохэрэр кӊ- ухъумæгӊэнхэр; чӊыфæм епхыгӊæ зӊзӊгыныгӊæ зӊдззышӊыгӊæ лъэныкыуитӊумæ азыфару ки- тӊджӊрæ зӊгурымылоныгӊэхэр зӊшлохыгӊэнхэр; ыкӊлӊ хæмы- лӊæу цӊыфхӊэм юридическӊ лӊпылӊгӊу ятыгӊэныр; правовой лъэныкыомкӊлӊ цӊыфхӊэм яшӊны- гӊæ хӊгӊæхӊгӊэныр. Мы органи- зацием лӊф цызышӊлӊрæ юристхӊм ясӊнӊхӊат хӊшӊлыкӊышхо фыргӊ ыкӊл цӊыфхӊэм рӊнӊу яшӊуагӊæ зӊрарагӊзкӊышӊтым пылхыг.

ДМИТРИЙ КИЗЯНОВ.

Усаклор ащыгъупшэрэп

Мыекһопэ кьэралыгьо
технологическэ
университетым
иполитехническэ колледж
щеджэрэ студентхэм
урысыбзмккэ
яккэлэегъаджэ ягъусэу
А. С. Пушкиныр
кызыщыхъугэ мафэр
хагъэунэфыкыгъ.



— Урысыбзэм итхьамафэ
жьоныгьуаклэм и 24-м кышче-
гъжабгъэу тиколледж щыхэтэ-
гъэунэфыкы, — ело Ольга Мур-
саламов. — Лофтхьабзэу зэ-
хэтщагъэр бэ. Зэнэкьокьу
гъэшлэгьонхэр, егъэджен сы-
хьатхэр, нэмыкхэри. Усэкlo
цлэрылор кызыщыхугъэ мафэм
ехьуллэу лофтхьабзэу «Лите-
ратурная гостиная» зыфилорэр
зэхэтщагъ.

Колледжым урысыбзмкля икляэегаджэрэ студентхэмрэ А. С. Пушкинын кызычыугэ мафэр мэфэклэу алынтэ, сыда плэмэ ар цыфым игусэу ичылэныгэ гогу кыэрэкля. Сабын ичыкльгом кышгегэжыагыу пшысэ ыкля усэ гэшшэгьонхэм нэлуасэ афешлы, еджэным фещэ. Нахь ин зыхукля гупшысэ куу зыхэлэ произведениихэм ахещэ, шылэныгэм кышхыпшыхпэшт шлэныгэхэр регэгьоты.

Анцокъо Иринэ Мыекъопэ

кээралыгто технологическэ университетым иполитехническэ колледж шеджэ, алэрэ кур-
сым ис. А. С. Пушкиным фэг-
хэыхыгээ лофтхабзэу зэха-
щагэмэ игуапэу ахэлэжыагь.
— А. С. Пушкиным лытэ-
ныгэшхо фэсэшли, — ело Ан-
цокьо Иринэ. — Ащ ипроиз-
ведениехэм мэхээнэ куу ахэл.
Сяджэ зыхьуклэ, бэмэ сырагэ-
гупшыс, сицхылыныгээ кыщыс-
шхьхэпэжышт шлэныгэхэр са-
гьэгьотых.

Студентхэм усэкло ыкль драматург цэрылор зэрашымыгүпшэрэр кыагышпыккызу А. С. Пушкиным исагүэтэу Мыекыуапэ дэтым кыагыгэхэр кларыльагыгэх, иусэхэр кышалыагыгэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

Адыгэ Республикэм ижурналистхэм я Союз гухэкълыхшо щыхъоу фэтхъаусыхэ союзым хэтэу Цуекьо Нэфсэт Муратэ ыпхъум ышыпхъу днаим зэрехыжьыгъэм фэш!



Ыпшэккэ зигугъу къэтшыгъэ программэр Адыгеим щаухыгъ ыккы ащ зэфэхьысыжъ дэгъухэр фэхьугъэх. Медицине учреждение 14-мэ япсөөлэ 50-мэ игъэккыгъэ гъэцэккэжынхэр ащыккылагъэх, оборудовани 103-рэ, мобильнэ комплекс ыккы транспорт ащэфыгъэх, непэ ахэм лöff ашлэ. Республикэм ипашэ кы- зэрэхигъэщыгъэу, программэр зэфашыжыгъэ нахъ мышлэми, псауныгъэр къэухъумэгъэным иучреждениехэм тапэккы лöff- пылэгъу афэхьухэзэ ашышт.



Аужырэ шапхъэхэм адиштэу зэтырагъэпсыхьагъ

Псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ хэхьоныгъэхэр ышын- хэм, цыфхэм яфэло-фашлэхэр зэрифэшъуашэу гъэцэккэжынхэм, ахэм медицинэ лöffылэгъу арагъ- гъотырэр шөпхъэшлэхэм адиштэ- ным ыналэ тет АР-м и Лышхъэ.

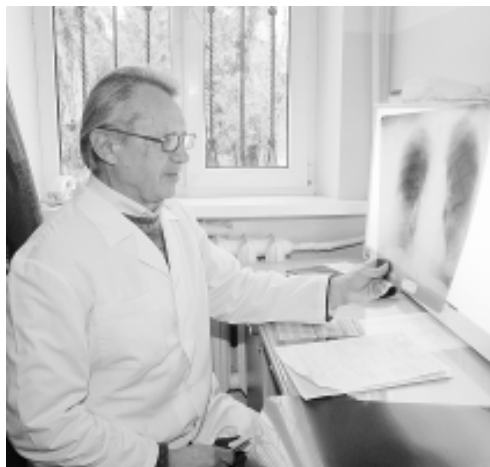
— Илээс зауэккэ узэккэлэ- бэжмэ, тисымэджэхэм ятеп- лэ, материальнэ-техническэу язытет зэрэдэгъэр зэккэми дэгъу тэшлэ. Непэ ахэм хэхь- ныгъэу ашыгъэр цыфхэм янэ- рылэгъу. Мы лэныккыомккэ лöffышхо тшлагъэ, ащ шлөгъэшхо кытыгъэуи сэлъытэ. Адыге- им псауныгъэр къэухъумэгъэ- нымккэ учреждениеу итхэр зэккэ зэтэгъэпсыхьэгъэнхэм фэшл джыри мылкъу тищыккыла- гъ. Ар кыдэтлътэзэ, тшлагъэм тыккышымыуцоу джыри лöff тшлэшт, ищыккылагъэ хъумэ, фе- деральнэ гупчэм зыфэдгъэзэшт, аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ учреждениехэр тилэнхэм ты-



ыккылоци зэрэзэтэгъэпсыхьагъэм, ищыккылагъэ медицинэ лöffмэ-псы- мэхэр, лэзэгъу уцхэр зэрэфыккыухэрэм цыф- хэр нахъ ыгъэразэ- хэ хъугъэ.

АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымккэ и Министерствэ ипрес- ккулыккы кызыреты- рэмккэ, мы програм- мэм кыдыхэлътыта- гъэу республикэ кли- ническэ симэ- джэхэм игъэккы- тыгъэ гъэцэккэ- жынхэр щыккыла- гъэх. 2011 — 2012-рэ илээсхэм ателътытагъэу ащ

тет нахъышлэ шыгъэныр, мыш къяолэрэ цыфхэр чэзыум бэрэ хэмытынхэр, нэмыккыхэри. АР-м и Лышхъэ бэмышлэу Мос- ва зыщэлэм мы гумэккыгъом идэгъэзыжын фэгъэхьыгъэу федеральнэ министрэхэм адэ- гушылагъ, ащккы республикэм лöffылэгъу кыфэхьунхэу кы- ралугъ. Арыш, медицинэ фэло- фашлэхэм альэныккыоккэ лöffхэм язытет нахъышлэ хъуным ущы- гугъынэу щыт.



фэбэнэшт, — кыыхегъэщы Мэ- рэтыккы Рустем.

Гъэцэккэжын инхэр зыщы- ккылагъэхэм ыккы непэрэ шап- хъэхэм адиштэхэрэм ащыц Адыгэ республикэ клиническэ симэджэхэр. Мы псэуалхэм гъэцэккэжынхэр зэрэщыккыорэм АР-м и Лышхъэ ежъ ышхъэ- ккэ лöffплъагъ, лэныккы пстэ- уми зэгурылоньгъэ азыфагу илгъэу лöff зэрэзэдашлагъэм ишлугъэккэ симэджэхым не- пэрэ лээхьаным диштэрэ теп- лэ илэ хъугъэ. Ащ изаккып,

сомэ миллиони 110-м ехъу тырагъэккыодагъ. Мы пчъа- гъэм хахъэрэп симэджэ- щым оборудованиеу, лöffмэ- псымэу ачлагъэуцагъэхэм ауасэ. Зэккэри зызэхеп- лътэжыккэ, медицинэм иучреждение изэтэгъэпсы- хьан мылкъушхо зэрэпэлу- хьагъэр нафэ мэхъу. От- делениехэм язытет на- хъышлэ ашыгъэ, пллэу зэ- тет псэуалхэм приемнэр кы- пашыхьагъ. Джы симэджэхэм аккэупчлэнхэу, альыпллэнхэу ккэклорэ цыфхэр зыдэтлысыштхэ члө- плэхэр ялэхэ хъугъэ. Ащ фэдэ фыщыты- клэр цыфхэм зэхашыккы, республикэм ипашэхэу мыш фэ- диз лöffышхо зышлэ- гъэхэм афэразэх.

Мы системэм не- пэ щыккылагъэ имы- лэжъэу пфэлоштэп, министерствэм зэ- шуиухын фэе лöffы- гъоу джыри кыпы- щылъыр маккэп. Ахэм зэу ащыц по- ликлиникэхэм язы-



— Непэ Адыгеим исымэ- джэхэм ачлэдгъэуцогъэ лöffмэ- псымэхэм яшлугъэккэ, симаджэ хъугъэ цыфым иуз хэмыужы- ныхъэзэ кыхагъэщын амал щылэ хъугъэ. Медицинэм иуч- реждениехэр зэтэпых, зыккы- ныгъэ ахэтэлхъэ, ащккэ ккэ- барлгыгъэлэс шыккылэхэр тэгъэ- фэдэх. Пшъэрыл шъхьалэу тилэр тицыфхэм япсауныгъэ ккэтыухъумэныр, симаджэхэм ящыккылагъэр зэккэ ядгъэгъоты- ныр ары, — елө Тхьаккышынэ Аслъан.

ТХЬАРКЪОХЪО
Адам.

Сурэтхэр лэшынынэ Аслъан тырихыгъэх.



Адыгеим псауныгъэр къэухъумэгъэнымккэ иминистрэ ыцлэккэ рэзэныгъэ тхыль къагъэхьыгъ

Адыгэ республикэ клиническэ симэджэхым члэлыгъэхэм ягущылэ фабэхэр

Адыгэ Республикэм псауныгъэр
къэухъумэгъэнымккэ иминистрэу
Р.Б. Мэрэтыккыом фэккыло

Лътэныгъэ зыфэсшырэ Рустем Батырбий ыккыор!

Адыгэ республикэ клиническэ симэджэхым лöffхэр дэгъоу зэрэщызэхэщагъэхэмккэ ыккы симаджэхэм дэгъоу зэрэлазэ- хэрэмккэ тхъауегъэлэсэу осэлө.

Мы илээсым ижъоныгъоккэ мазэ сятэ мы симэджэ- щым члэлынэу хъугъэ. Ащ ынэ операции шаши, тхъамэфитлурэ ккыщелэзагъэх.

А уахътэм ккыккылоцкэ нафэ ккытфэхъугъ мыш шылажъэ- хэрэм лöffлэсэныгъэшхо зэрэхэлъыр, симаджэхэм зэрэ- фэгумэккыхэрэр, ахэм гуккэгъу зэрэфырылэр, цыфыгъэшхо зэрэхэлъыр. Зэдырагъаштэу, зэгурыложьхэу коллективым хэтхэр зэрэлажъэхэрэр зышлугъагъэр пащэхэм язаккып, ежъ лöffышлэхэми зыпыл лöffыр шлэу альэгъу.

Сымаджэхэм япсауныгъэ зыпкэ игъэуцожыгъэнымккэ лöffшэу яшлугъэ ккэклө отделениехэмрэ палатэхэмрэ гуккэ- тыпллэу зэрэщытхэм, ахэр зэрэккэбзэ зэпытхэм, зэлэзэхэрэр дэгъоу зэрагъашхэрэр, елöffлэнчъэу фэло-фэшлэ пстэури зэрагъэцэккыорэм.

Симэджэхым гъэцэккэжынышхохэр зэрэрашылагъэхэм ккыушыхьаты мыш симаджэхэм иккыоу зэрэщыфэгумэккыхэрэр. Сэ сянэжъ Адыгэ республикэ клиническэ симэджэхым (зэоуж илээсым госпиталэу щытыгъэм, етланэ хэку симэджэ- щым) илээс 30-м ехъурэ лöff шышлагъ. Симэджэхэр зычлэтыгъэ унэхэр зэрэжыгъэхэр ыккы зэрэцкыккыгъэхэр дэгъоу ккэсэ- шлэжы. Ахэм ачлөплэ непэрэ шапхъэхэм адиштэрэ кор- пусхэр агъэпсыгъэх, ишагуи гуккэтыпллэу щыт.

Непэ, медицинэм лöffхэр зыщыхьылэхэ лээхьаным, Адыгэ республикэ клиническэ симэджэхэр Урысыем имедици- нэ учреждение анахъ дэгъухэм зэу зэрэщыщыр тигуапэ. Сиеплъыккэ фэдэ нэбгыришъэ пчъагъэу зипсауныгъэ Ады- геим имедицинэ лöffышлэхэм зыпкэ рагъэуцожыгъэхэм ыккы ахэм ягупсэхэм зэрэлазэ сицыхъэ тель.

Гушылэ фабэхэр мы симэджэхым шылазэхэрэм афэсэ- гъэхьы, ахэм ялöffшлэккэ лöffшэу сызэригъэрэзагъэр ккэсэлө.

Лътэныгъэ ккыпфэзышлэу ЕРМАКОВА Зетта Вла- димир ыпхъур (Абхъазым исурэтышлэхэм я Союз хэ- тэу, я 2-рэ ккыпым хэхъэрэ сэккытныгъэ зилэ БРАНТИ Владимир Хъаджымосэ ыккыор ккызырэсэ- ллэу гъэм тетэу мы тхыгъэр ккыпфясэгъэхьы).



Социальнэ Иофшлэнымрэ щылэныгъэмрэ



АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан клэлэцыкълухэм якъэухъумэн и Дунэе мафэ ихэгъэунафыкълын хэлэжъэ.

Цыфхэр шлу умылэгъухэу Иоф адэпшлэн плъэкълыштэп клэлэцыкълу сымаджэхэми, нэжъ-лужхэми, сэкъатныгъэ зилэхэми. Ахэм щылэныгъэм идэхагъэ нахъ зэхашлэным фытегъэпсыхъэгъэ Иофшлэн маклэп тиреспубликэ щызэ-рахъэрэр, жъыхэр агъэлэплэнхэм, лэпылэгъу афэхъунхэм, клэлэцыкълухэм ямэфэ гушлуагъохэр нахъыбэнхэм фэлэжьэрэ Иофыгъо пстэуми альапсэр цыфыгъэр, гуклэгъур ары. Ахэм язехъаклох социальнэ Иофшлэхэр, цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэм икълулыкълу щылажъэхэрэр.



АР-м Иофшлэнымклэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмклэ иминистрэу Осмэн Альберт.

Цыфыгъэм,

2000-рэ илъэсым, чъэпыогъум и 27-м Урысые Федерацием и Президентэу В. В. Путинэр клэтхагъ социальнэ Иофшлэм и Мафэ мэкъуогъум и 8-м хэгъэунафыкълыгъэным фэгъэхъыгъэ унашъом. Ащ къеушыхъаты социальнэ фэло-фашлэхэр нэжъ-лужхэм, сэкъатныгъэ зилэхэм, унэгъо лужхэм, сабийбэ зэрысхэм, гъот маклэ зилэ цыфхэм, сабий ибэхэм — къэралыгъом, цыфхэм ягуклэгъу, язэхэшылкълу зыцылэгъэ пстэуми адэлэхэрэм Иофшлэн осэшхо зэрэфашырэр. Мыхэм ямэфэкл эпхыгъэ закълу щымытэу, АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан бэрэ къыхегъэщы республикэм щыпсэхэрэм ящылэкълэ-псэхуклэ нахъышлу шлыгъэныр сыд фэдэрэ къулыкълуи зэрипшъэрыл шъхъалэр, хэти къытефэрэр ащклэ ышлэн зэрэфаер. Мэкъуогъум и 8-р ямэфэкл социальнэ Иофшлэхэм ямызакълу, чыплэ къын ифэгъэ цыфхэм лэпылэгъу афэхурэ волонтерхэми, шушлэ фондхэми, общественнэ организациехэу социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкълэн пылхэми, зыщылэныгъэ социальнэ Иофшлэным фэзыгъэлэжъэгъэ ветеранхэми. Шушлэныр Урысыем сыд

22-у ар зыщылэм къыкълуцл ыцлэ зэблахъоуи, ипшъэрылхэри зэхокълыхэу хъугъэ. Непэ мы министрствэм ипшъэрыл республикэм щыпсэхэрэм социальнэ-Иофшлэн политикэм ылэныкълу Конститucionesм къаритырэ фитыныгъэхэр къэ-

хэм, ящылэкълэ-псэхуклэ нахъышлу шлыгъэным иамалхэр къэзытырэ законодательнэ базэ щыл. Ахэр Адыгэ Республикэм изаконхэу «Унагъор, ныр, тыр, клэлэцыкълугъор къэухъумэгъэным фэгъэхъыгъ», «АР-м щыпсэхэрэм ащыщ купхэм

Ар 2014 — 2015-рэ илъэсхэм ателытагъ ыкли ащ пшъэрыл шъхъалэу илэр сэкъатныгъэ зилэхэм ящылэгъэ хурэ псэхуалэхэм, фэло-фашлэхэр зыщафагъэ-цаклэхэрэм яклэлэнхэр, цыфхэм ахэхъанхэр къафэгъэпсын-клэгъэныр ары. Мы илъэсым а программэм къыдилытэрэ Иофыгъохэм ягъэцэкълэн миллион 59,7-рэ пэлуагъэхъашт, зэкълэмкли ащ къыфатлупщытыр сомэ миллиони 110,9-рэ.

Министерствэм испециали-

Адыгэ Республикэм Иофшлэнымклэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмклэ и Министерствэ сэкъатныгъэ зилэхэр, нэжъ-лужхэр, ветеранхэр, Чернобыль иатомнэ электростанцие къышыхъугъэ аварием къызыдихыгъэ тхьамыклагъохэм ядэгъэзыжын хэлэжъагъэхэр, а чыплэм къырашыхъыгъэ цыфхэр, репрессиехэм къахиубытагъэу нэужым аухыжыгъэхэр, дзэ къулыкълушлу фэхыгъэхэм яшхъэгъусэхэр социальнэу



Клэлэцыкълу зыгъэпсэфыплэу «Звездочка» зыфилорэр.

Адыгэ Республикэм и Президент и Указклэ 1992-рэ илъэсым щылэ мазэм и 31-м Адыгеим щызэхашагъ цыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэмклэ Министерствэр.

фэдэрэ лъэхъани щыхабз. А лъэныкъомклэ Иофшлэклэшлу тарихым къыхэнагъэхэр непэрэ къэралыгъо политикэм илэубытыплэшлх. Тищылэныгъэ пытэу хэуцагъэ хъугъэ гъот маклэ зилэ унагъохэм лэпылэгъу афэхуэгъэным фэгъэхъыгъэ программэ зэфэшхъафхэр гъэцэкълэгъэнхэр, бзылфыгъэ лъэрымыхъхэм, сабий къызыфэхуэгъаклэхэм адэлэжьэрэ къулыкълухэм ящылэгъэр ягъэгъотыгъэныр, социальнэ страхованием исистемэ гъэпытэгъэныр тикъэралыгъо пащэхэм пшъэрыл шъхъалэхэм сыдигъуи ахалытэ.

Адыгэ Республикэм и Президент и Указклэ 1992-рэ илъэсым щылэ мазэм и 31-м Адыгеим щызэхашагъ цыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэмклэ Министерствэр. Илъэс

ухъумэгъэнхэр, пенсионерхэм, сэкъатныгъэ зилэхэм, сабийхэр зыплурэ унагъохэм, нэмыкл купхэу къэралыгъо лэпылэгъу зыщылэгъэхэм ар ягъэгъотыгъэныр. Адыгэ Республикэм и Конституцие къыгъэнафагъ Адыгеир социальнэ къэралыгъоу, цыфэу мыщ щыпсэхэрэм щылэкълэ-псэхуклэ тэрэз ягъэгъотыгъэным, шъхъафитэу псэхуэхэм фэлэжьэрэ политикэр зыщызэрахъэрэр арэу. Ащ рыгъуа-зэхэзэ, республикэм ипащэхэм гъунэ лъафы Иофшлэныр щынэгъончъэным, псауныгъэр къэухъумэгъэным, лэжьэпклэ анахъ маклэу цыфыр зэрыпсэху ылээкълыштыр гъэнэфэгъэным, социальнэ къулыкълуи исистемэ зэрэпсауу гъэпытэгъэным.

Республикэм щыпсэхэрэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэн-

социальнэ лэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр», «Къэралыгъо социальнэ лэпылэгъоу АР-м щарагъэгъотырэм фэгъэхъыгъ» зыфилорэр, нэмыклхэри. Илъэс зэфэшхъафхэм республикэм шагъэцэкълэгъэх программэхэу сэкъатныгъэ зилэхэр, пенсионерхэр, сабий ибэхэр, Адыгеим щыпсэхэрэ клэлэцыкълухэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм фэлэжьэхэрэр.

Мэхъанэшхо зилэ къэралыгъо программитлу мы лъэхъаным республикэм шагъэцэкълэ. Зыр — «Социальная поддержка граждан» зыфилу социальнэ лэпылэгъу зэрэтэу республикэм исхэм ящылэкълэ-псэхуклэ къэлэтыгъэным, социальнэ фэло-фашлэу цыфхэм афагъэцэкълэхэрэр нахъышлу шлыгъэнхэм афытегъэпсыхъагъэр ары. Ар 2014 — 2016-рэ илъэсхэм ателытагъ, ащ игъэцэкълэн сомэ миллиарди 6-рэ миллион 831-рэ пэлуагъэхъанэу щыт. 2014-рэ илъэсым а программэм пае миллиарди 2,3-рэ бюджетым къыхагъэкълыгъах.

Ятлонэрэ программэр «Доступная среда» зыфилорэр ары.

Мы лъэхъаным социальнэ стационар учреждени 5-мэ нэжъ-лужхэу, сэкъатныгъэ ялэу нэбгырэ 860-рэ ащалыгъ. Республикэм ичылплэ зэфэшхъафхэм цыфхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэр зыгъэцэкълэрэ комплекснэ гупчи 9 ащыл, мазэ къэс нэбгырэ мини 5-м ехъумэ ясоциальнэ фэло-фашлэхэр ахэм агъэцэкълэ.

стхэр, АР-м и Лышхъэ пшъэрыл къызырафишыхъэу, обществэм исоциальнэ лъэныкъо нахъ зэрагъэшлэным, социальнэ щылэкълэм ихэбзэ шъхъалэхэр зэхашлэнхэм пылхы ыкли социальнэ Иофыгъохэм ягъэцэкълэнклэ афэлээкълыштыр зэкълэ ашлэ. Республикэм щыпсэхэрэмклэ мэхъанэшхо зилэ социальнэ лъэныкъор ифэшъуашэм тетэу зэшлуехы непэ мыщ ипащэу, министрэу Осмэн Альберт.

къыухъумэнхэр ыкли хэбзэгъэуцугъэм тетэу фэгъэкълэтыныгъэу ялэхэр ягъэгъотыгъэнхэр ипшъэрыл. Мы цыф купхэм фэгъэкълэтыныгъэу ялэхэм 2014-рэ илъэсым республикэ бюджетым щыщэу — сомэ миллион 225,8-рэ, федеральнэ бюджетым къыхагъэкълыгъэу — миллиони 188,8-рэ апэлухъагъ.

Ветеранхэмрэ сэкъатныгъэ зилэхэмрэ ясоциальнэ фэло-фашлэхэр зыщафагъэцэкълэрэ стационар ыкли мыстанционар



Илээн Иофтхъабзэхэр зыгъэпсэфыплэм щызэрахъэх.



Социальнэ йофшлэнымрэ щылэныгэмрэ

Ильэс кьэс клэлэцлыкү мин 20-м ехьумэ япсауныгэ агъэпытэн, загъэпсэфын амал арагъэгъоты. 2013-рз ильэсым клэлэцлыкү мин 23-рз мы йофтхьабзэхэм кьахарагъэубытагъ. Мы ильэсым — нэбгырэ 21686-мэ ащ фэдэ амал арагъэгъотынэу рахьухьэ.

учреждениехэр республикэм щызэхашагъэх. Мы лъэхъаным социальнэ стационар учреждени 5-мэ нэж-лужьэу, сэкъатныгъэ ялэу нэбгырэ 860-рз ащалыгъ. Республикэм ичылплэ

тырагъэты республикэм и Лышхьэ, Правительствэм. Ахэр: Псыфабэ дэт реабилитационнэ гупчэу «Жьогъожьыер», Мыекьопэ районим щылэ «Джэныкьор» («Очаг»), «До-

сым нэбгырэ мин 37-м ехьумэ ясоциальнэ фэло-фашлэхэр афагъэцэклэгъах, ахэм ащыщэу нэбгырэ 22-р зыныбжь имыкьугэ клэлэцлыкүх.

Адыгэ Республикэм йофшлэнымккэ ыккэ социальнэ хэхьоньгэмккэ и Министерствэ йофшлэн чыплэшхо щызыубытыхэрэм ащыщ клэлэцлыкүхэм япсауныгэ гъэпытэгъэным епхыгэ лъэныкьор. Республикэм и Лышхьэу Тхьаклу-щынэ Аслъан мы йофшлэныр ифэшъуашэм тетэу зэхэцэгъэным мэхъанэшхо зэрэритырым ишыхъат зызыгъэпсэфырэ, зипсауныгэ зыгъэпытэрэ клэлэцлыкүхэм япчъагъэ зэрэхагъэ-



«Цыхъэшлэгъу телефоным» сабийхэр кьытеонхэ алъэкышт.

гуклэгъум язехьаклох



Социальнэ йэпылэгъу ягъэгъотыгъэнымккэ комплекс-нэ гупчэу Красногвардейскэ районим итыр.

зэфэшхьафхэм цыфхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэр зыгъэцэклэрэ комплекснэ гупчи 9 ащыл, мазэ кьэс нэбгырэ мини 5-м ехьумэ ясоциальнэ фэло-фашлэхэр ахэм агъэцэклэ.

Клэлэцлыкүхэм языгъэпсэфын изэхэцэн, унагъом ыккэ сабийхэм социальнэ йэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр министрствэм ипшъэрылъ шхьалэхэм ащыщ. Клэлэцлыкүхэм, унагъом социальнэ йэпылэгъу ягъэгъотыгъэным фэгъэзэгъэ учреждени 4-у мы лъэхъаным республикэм итхэм язытет шэпхъэшлэхэм адиштэным ренэу аналэ

верие» зыцлэ социальнэ унэу Красногвардейскэ районим щылэр, унагъом ыккэ клэлэцлыкүхэм социальнэу йэпылэгъу

2014-рз ильэсым иапэрэ мэзищ чыплэ кьин ифэгъэ унэгъуи 119-мэ зэтыгъо ахьщэ йэпылэгъоу аратыгэм республикэ бюджетым щыщэу сомэ миллиони 2-рэ мини 163-рэ пэлухьагъ.

афэхьугъэнымккэ гупчэу Мыекьуапэ дэтыр. А гупчэхэм етлани япхыгъ отделени 8. Мыхэм зэккэми иккыгъэ ильэ-

хьощтым имызакъоу, а кампаниер ифэшъуашэм тетэу зэхэцэгъэн зэрэфаер сыдигъуи кьызэрэхигъэщырэр. Ильэс кьэс клэлэцлыкү мин 20-м ехьумэ япсауныгэ агъэпытэн, загъэпсэфын амал арагъэгъоты. 2013-рз ильэсым клэлэцлыкү мин 23-рз мы йофтхьабзэхэм кьахарагъэубытагъ. Мы ильэсым — нэбгырэ 21686-мэ ащ фэдэ амал арагъэгъотынэу рахьухьэ. А йофтхьабзэм учреждение 99-рэ хэлэжъэшт.

Гъот маккэ зилэ, чыплэ кьин ифэгъэ унагъохэм йэпылэгъу афэхьугъэным Министерствэм йофшлэн чыплэ гъэнафагъэ щыубыты. 2013-рз ильэсым мыхэм афэдэ унэгъо 2904-мэ ахьщэ йэпылэгъу ягъэгъотыгъэным республикэ бюджетым

щыщэу сомэ миллион 12-рэ мин 672,2-рэ пэлуагъэхьагъ.

2014-рз ильэсым иапэрэ мэзищ чыплэ кьин ифэгъэ унэгъуи 119-мэ зэтыгъо ахьщэ йэпылэгъоу аратыгэм республикэ бюджетым щыщэу сомэ миллиони 2-рэ мини 163-рэ пэлухьагъ. Ахэм ахэтых сьмаджэхэу чыплэ зэфэшхьафхэм медицинэ йэпылэгъу щызыгъотын фаехэр, йэзэгъу уц лъаплэхэр бэрэ зыгъэфедэнэу

Нэж-лужьхэр, сэкъатныгъэ зилэхэр зыщалыгъ унэу Мыекьуапэ дэтым члэхэм ящылэккэ амалхэм ренэу ахагъахьо.

Сурэтхэр А. Гусевымрэ йэшынэ Аслъанрэ тырахыгъэх.

Ахэм ащыщэу нэж-лужьхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэр республикэм щызыгъэцэклэрэр нэбгырэ 750-рз мэхьу. Ахэм нэбгырэ мини 4 фэдиз япхыгъ.

щытхэр, машом зэрар зэрихыгъэхэр, нэмыккхэри.

Мыхэм ямызакъоу, **шлок имылэу йэпылэгъу ишыклагъэу кьыккэлэулугъэ унэгъо 398-мэ мэзищым кьыккэлоцл республикэ бюджетым щыщэу сомэ миллионим ехьу аратыгъ.**

Цыфхэр социальнэу кьэхьумэгъэнхэм икьулыкьу мы лъэхъаным нэбгырэ минитум ехьу щэлажъэ. Ахэм ащыщэу нэж-лужьхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэр республикэм щызыгъэцэклэрэр нэбгырэ 750-рз мэхьу. Ахэм нэбгырэ мини 4 фэдиз япхыгъ. Унэ интернатхэм нэбгырэ 656-рэ ащэлажъэ, ахэр нэбгырэ 860-мэ альэплэх. Цыфхэр социальнэу кьэхьумэгъэнхэм ичылплэ органхэм нэбгырэ мини 160-рэ фэдизмэ мазэ кьэс араты фэгъэклотэныгъэу ялэхэм атефэрэ ахьщэр. Ккэккэу кьэплон хьумэ, республикэм щыпсэурэ нэбгырэ мин 446,4-м щыщэу

мы кьулыкьур зынэсырэр мин 224,5-р ары.

Адыгэ Республикэм йофшлэнымккэ ыккэ социальнэ хэхьоньгэмккэ и Министерствэ йофшлэн зыфитегъэпсыхьагъэр Адыгеим щыпсэхэрэм ящылэккэ нахьышлэ шыгъэныр, ащккэ кьэралыгъом ипашэхэм пшъэрылэу кьагъэуцурэр гъэцэккэгъэныр ары. Джьыри бэ йоф зыдэшлэгъэн фаеу мы кьулыкьум ыпашхьэ итыр, ау зилофшлэн хэшлыккэ физилэхэм хэбзэгъэуцугъэхэр ялэубытыплэу тапэккэ ахэр зэрэзэшлуахыцтхэм, цыфхэр социальнэу ухьумэгъэнхэмккэ зэккэ амалэу щылэр кьызэрэзыфагъэфедэщтым шэч хэлъэп.

АР-м йофшлэнымккэ ыккэ социальнэ хэхьоньгэмккэ и Министерствэ ипресс-кьулыкьу кьытыгъэ пчъагъэхэр кьызыфигъэфедзэ зыгъэхъазырыгъэр ЖАККЭМЫКЪО Аминэт.





ПЕНСИЕХЭМКІЗ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Пенсиехэм яхьылэгъэ формулаклэр упчлэхэмрэ джэуапхэмрэ атегъэпсыкыгъэу

Пенсиехэм яхьылэгъэ зэхьокыныгъаклэхэм яположение шъхалэхэр ыкли хэбзэгъэуцугъэм клэу ыгъэнафэхэрэр республикэм щыпсэухэрэм агурыгъэлогъэнхэм ехьылэгъэ лофшлэныбэ зэрэхэзэ. Пенсиехэмклэ фондм игъэлорышлалэхэу Адыгеим итхэм яспециалистхэм. Ахэр цыфхэм алуکلэхэ зыхьуклэ нахьыбэрэ къащатэрэ упчлэхэм, ашлогъэшлэгъонэу щытхэм, 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м кышыублагъэу клэм тегъэпсыкыгъэу пенсиехэр кызыэралытэштхэ ыкли пенсие фитыныгъэхэр гъэпсыгъэхэ зэрэхъушт шыклэм мы тхыгъэр яхьылэгъэ.

Упчлэ. Цыфхэм япенсие фитыныгъэхэр клэм тегъэпсыкыгъэу кызылэгъэнхэм сыда зыклатехъэхэрэр, ар ищыклэгъэ шъыпкъэу щыта?

Джэуап. Непэ лофшлэнымклэ ныбжым тельтэгъэ пенсиер зыфэдиштыр апэралшлэ зэлытыгъэр цыфым лофшлэн кызытырэм шокл зимылэ пенсие страхованием тегъэпсыкыгъэуи лофышлэм фитыгъэ страховой тынхэу зэлулагъэхэр зыфэдиштыр ары. Мыщ дэжым цыфым лофшлэнымклэ стажэу илэм мэханэ ратырэп. Пенсиехэр клэм тетэу кызылэгъэнхэм ар пенсие фитыныгъэхэм атегъэпсыкыгъэнэу егъэнафэ. Нэмыклэу къэплон хъумэ, нахьыбэрэ лоф зышлэнэу зыгъэнафэхэрэм яшлогъэныгъэхэм адиштэу шэпхъалэхэр гъэпсыгъэхэ.

Упчлэ. Пенсие формулаклэр джы агъэ-федэрэм сыда нахь шъхалэу зэрэтеклирэр ыкли зэрэнахъ дэгъур?

Джэуап. Нахь шъхалэу зэрэтеклирэр пенсие фитыныгъэхэр джы сомэм темытэу балл шыклэклэ кызыэралытэштхэр ары. Ащ ишлуагъэклэ цыфым пенсием пае мылькыу зэлуиуагъэхэр шлогъэ нахь ин хэлъэу кызухъумагъэ мэхъу. Енэгъуаго сомэм 2015-рэ илъэсым щэфэклэ амалэу илэр, гушылэм пае, 2030-рэ илъэсым илэштхэм фэмыдэштклэ. Баллым уасэу илэр илъэс къэс къэралыгъом ыгъэнэфэшт ыкли илъэс къэс нахьыбэ хъушт. Ащ имызакоу, ыныбж кызысыгъэм ыуж лофшлэныр лыгъэкуатэзэ нахь класэ хъугъэу цыфыр пенсием зэрэклогъэ илъэс пэпч тельытагъэу (ар илъэси 10-м нахьыбэн ыльэкыштэп) хэгъэ-

хъожь шлухъафтын коэффициентхэр кыфыхагъэхъожьых. Гушылэм пае, ыныбж кызысыгъэм ыуж джыри илъэсищэ лоф ышлагъэмэ, зэмыхъокыштэу гъэпсыгъэ тынэу кыратыштыр процент 19-клэ, страховой пенсиер процент 24-клэ нахьыбэ хъуштых.

Упчлэ. Пенсие коэффициентхэр кыалытэхэ зыхьуклэ сыд фэдэ екло-лакклэ агъэфедэштэ?

Джэуап. 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м кышыублагъэу цыфым лофшлэгъэ илъэс пэпч тельытэгъэ пенсие коэффициентхэр е баллхэр фагъэуцуштых. Ар зыфэдиштыр елытыгъэшт илъэсэу кызыэрэнэ-кыгъэм физическэ лыпсэклэ лоф зышлэрэм фэдэу кыылэклэ хъагъэм техъорэ хэбзэлахьыр хэмыгъэклэуагъэу лэжыапклэу

кыратыгъэр зыфэдишым, цыфым лофшлэн кызытырэм страховой лахьыр зыхьыбытыкырэ лэжыапклэм ыкли лофшлэнымклэ стажэу илэр нахьыбэ къэс пенсиемклэ баллхэу зэлуиуагъэхэр нахьыбэштых. Ялэжыапклэхэр зэфэдиштыр зыхьуклэ а коэффициентхэр (баллыр) пенсием мылькыу зышызэлуагъэхэрэ лахъэу илэр зэлузымыгъэклэнэу зыгъэнэфэ-гъэм иехэр нахьыбэштых. Мылькыу зышызэлуагъэхэрэ лахъэу пенсием илэр зэлузыгъэклэнэу зыгъэнэфэгагъэхэм нэбгырэ тельытэу илъэсым тегъэпсыкыгъэ пенсие коэффициент анэхьыбэу афагъэуцурэр 10-м ыкли пенсием мылькыу зышызэлуагъэхэрэ лахъэу илэм страховой тынхэр проценти 6-м тегъэпсыкыгъэу хэзыгъэхъэхэрэм афагъэуцурэр 6,25-м ашлогъэштэп.

Страховой пенсиер кыалытэ зыхьуклэ илъэс пэпч тельытэгъэ коэффициентхэр зэхагъэхъожьых ыкли ащ хагъэхъожьых страховой палъэм (дзэм кыулыкыу зэрэахыгъэ, клэлэцы-клым, сэкъатныгъэ зилэ клэлэцы-клым, зыныбж илъэс 80-м ехъу-гъэм яфэло-фашлэхэр загъэцэ-клэгъэ палъэхэм) ательытэгъэ хэушъафыкыгъэ коэффициентхэр ыкли пенсием зыклоштхэ палъэр зэрэзэклахъагъэм тельытэгъэ баллхэр хагъэхъожьых.

Упчлэ. Страховой пенсие

ягъэгъэуцугъэным сыд фэдэ шэпхъаклэха пылхэр?

Джэуап.

1. Пенсие ныбж (хъулыфгыгъэ хэмклэ илъэс 60, бзылыфгыгъэ хэмклэ илъэс 55-рэ) уилэн фэе.
2. Лофшлэнымклэ стаж икыу уилэн фэе.

3. 2015-рэ илъэсым лофшлэ-нымклэ стажыр илъэси 6-у шытын фэе, нэужым илъэси 10-м кыкылоцл тлэку-тлэклоу хахъозэ 2024-рэ илъэсым ехъулэу стажэу ищыклэгъэштхэр илъэс 15-м нэ-сышт. 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу илъэс-хэм ательытэгъэ коэффициент зэхэгъэхъожьыгъэхэр 6,6-м нэ-сынхэ фэе. Ащ ыуж илъэс къэс хахъозэ 2025-рэ илъэсым ехъу-лэу 30-м нэсышт.

Упчлэ. Лофшлэнымклэ пенсиеу афагъэуцугъэ-хэр сыдэу хъуштхэ?

Джэуап. Зэклэ лофшлэнымклэ пенсиеу афагъэуцугъэхэр ыкли 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-р къэсыфэклэ афагъэуцуштхэр формулаклэм тетэу кыалытэгъэштхэр. Ащ ыуж кыалытагъэр ыпэклэ пенсионерым пенсиеу афагъэуцугъэм нахь маклэу кы-зикыклэ ыпэклэ афагъэуцугъэ-гъэ пенсие нахьыбэм тетэу пен-сионерым пенсиер ратышт.

Узышлогъын умылэкышт мэханэ шъхалэ зилэр 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу цыфхэм афатхыгъэгъэ пенсие фитыныгъэхэр кызыэрэ-нэжыыштхэр ыкли зэрагъэцэ-клэштхэр ары.

Пенсиехэмклэ фондм Адыгэ Республикэмклэ и Къутамэ ипресс-кыулыкыу.

Псэпэшлэ-гопашлэу псэугъэ

Ары сэ сшъхэклэ зэрэс-шлэрэр Къунчыкхъаблэ щыпсэурэ Абыдэ Арамбий. Ащ ыныбж мэкъуогъум и 10-м илъэс 70-рэ зэрэхъурэр ары сыгу кызыгъэклэуагъэу мы къоджлэ кызыэрэклоу зышылэ-ныгъэ гъогу кыныбэм ащыри-хьыллагъэм игугъу къэсшыныр. Арамбий 1944-рэ илъэсым къэхъугъ, «заом иклатэхэм» ащыш. Ащ ятэу Мыхъамэт Сталинград щыклогъэ заом хьылъэу кышыаулагъэу, дзэм хэтыжын ымылэкыштэу къагъэкложьыгъагъ. Унагъор «Пщыкыу иорыж» зыфалощты-гъэм клэрысыгъэти, ицыкыгъом кыщегъэжыагъэу пцэжыееш-ным фэцэгъагъ, фэлазэуи щы-тыгъ. Къунчыкхъаблэ илъэ-сибл еджапэр кызыеухым ыуж шъэожьыер Джэджэхаблэ клозэ ишлэныгъэхэм ахигъэ-хъуагъ, гурыт еджаплэм ыуж дзэм кыулыкыу щыхьынэу ащагъ. Арамбий Къокыплэ

Чыжъэм, хы флотым кыулыкыу щызыхьыштхэм ахафи илъэси 5 лэпэ-цыпэм къэтыгъ, лэпытэ-лэпытэу, кыулыкыур дэгъоу зэрихыгъэр къаушыхъатэу щытхъу тхылхэр илэхэу икыуа-джэ кыыгъэзэжыгъ.

А лъэхъаным къоджэ клэла-бэм гъогу акулгъэм Арамбий рыкыуагъ — колхозэу «Октяб-рэм» (Джэджэхаблэ), «Рас-свет» зыцлагъэм (къутырэу Городскоим) ащылэжыагъ илъэс 15 фэдизрэ, сыд фэдэ лофшлэн фагъэзагъэми щытхъу хэлъэу ыгъэцэклагъ. Техникэм фэцагъэу щытыгъэти, правэхэр кыди-хи, машинэм исэу, лэжыгъэр луищыгъ, пшэрылэу кыфа-шырэм дэмышъхъахэу зэшлуи-хыгъ. Нэужым Арамбий «лэпы-лэгъу псынклэм» имашинэ итлысхы, Джэджэхаблэ клозэ илъэс 30 лоф ышлагъ. Илоф-шлэгъугъэхэм кызыэралотэ-жыырэмклэ, зэрыс машинэр къутагъэмэ, еж иунэе машинэ

цыкыу рифыжъэти, цыфэу лэпылэгъу зыщыклагъэхэм ме-дицинэ лофышлэхэр анигъэсыш-тыгъэх, нэмыклэ чыплэ ащэн фаехэри ышэштхыгъэх. Ныбжыи «Арамбий хъарам, узтыригъэ-фэштэп» аригъэлуагъэу зэхэс-хыгъэл.

Арамбий бэ ыльэгъугъэр, бэ пэклэклэуагъэр. Ежыри къэбар кылотэным фэкъулайш, уедэлэу зэпытыгъэкли уезэщырэп. Шы-лэныгъэм сыдигъуи дэбэкъон, иунагъо ылыгыным фэшл мышъ-хъахэу лэжъэн зыльэкыгъэ цыф. Къуаджэхэм помидорыр жъугъэу алэжъэу, луащымэ, ащэу зыщэтыми Арамбий ауж зыкыыригъэнагъэп. Ишагу зэ-тегъэпсыхъагъэ чырбышым хэшлыкыгъэ закл псэуалъэу дэтхэр, непи ащ ехъух ща-губзыу зэфэшъхъафхэри, бы-лым пашэхэри.

Зыпсэ зыти, Теклоныгъэр кыдэзыхыгъэхэм акъохэр янэмэ ллэу кыалыфгыгъэхэу кычлэклэуагъ. Ятэхэм ясаугъэт лъагъу алэтын альэклэуагъ. Нэу зыплужыгъэхэм акъохэклэ ахэр тарихым хэхагъэх: Кокуа-

щэкхъэр, Мыцацэкхъор, Кухъа-нэкхъор, нэмыклэхэри...

Ахэм ялэшлагъ узыщыгу-шукынынэу ти Хэгъэгу ищытхъу зыгъэлуагъэхэр. Джащ кы-хэклэу мылыеу сэлъытэ «Шъу-забэмэ акъохэр» зыфилорэ усэу бэрэ пэмылэу кыдэкышт тхылым кыдэхъащтым щыщ сатырхэр ситхыгъэ цызгъэфэ-дэнхэр:

*Кокуащэ ыкхъохэр,
Кухъаны ыкыу,
Джы кызынэсыгъэм
Тэ тышъуфэныкыу.
Ныхэр кышъуфэразэх,
Нымэ шъуряклас.
Шъуиухъупхъагъэ,
Шъуичаныгъэ
Сыдым ымыуас?!*

Арамбий янэу Хъаджэкъы-зэ шыклэпщынэр «кыыгъэгу-щылэу», къунчыкхъахъаблэхэм а унэр якылаплэу щытыгъ. Къа-дыр чэххэр клохэ хъуми, огуу лъэхъаным клалэхэмклэ хъан-цэгуащэр къетцэкы хъуми, мы унагъом тылумыхъэу кыхэкы-щытыгъэл кзэб жъогъэ тэкъо лэшлу кызыэрэтатыштыр тэшлэти. Хъаджэкъызе фэдэу иклатэхэри псэпэшлэным фиплугъэх. Ащ ишыхъат Арамбий игупсэу дунаим ехыжыгъэхэм апае ылозэ, сэдакъэ ытыныр шэны зэрэфэхъугъэр. Бэрэ ар гъо-гум тетыш (игъогупэ ащ гъэ-

загъэ Пэнэжыкыуае, Рязан-скэм, Адыгэкалэ) гъогурыклоу зылулэрэр имашинэ римы-гъэтысхъэу ебгъуклорэп, «гъогу-рыклор гъогу тенэрэл» ылозэ.

Гушылэ заулэ къеслуалэ сшлогъу Арамбий ишъхъэгъусэ Мири. Ар Къээзныкхъожьым кышыхъугъ, Ростов-на-Дону кооперативнэ техникумыр кы-щиухыгъ, тучантесэу Пэнэжы-кыуае, Ленинхъаблэ, Къун-чыкхъахъаблэ илъэс 35-рэ фэ-дизрэ лоф ащишлагъ. Ичаныгъэ, ицыфыгъэ щытхъу кыфахыгъ, исэнэхъат ыгуи ыпси хэлъэу лэжыагъэ. Мирэ тхэшлэш-хъуныгъэ ил, диным пыл.

Зэшъхъэгъусэхэм пхъуиш зэдэплугъ: Зули, Зари, Зойи унагъохэр ялэхэу мэпсэух, ахэм къаклэхъожьыгъэ клэлэцыкылухэр ныжъ-тыжхэм ягушлуагъох.

Арамбий тиунагъоклэ тигъэ-гуащэрэл, сшынахыкыу Айтэч лэшэу ыналэ къытет, шлушлагъэр зыщымыгъупшэрэ цыф.

Арамбий кызыщыхъугъэ мафэм ехъулэу сыфэлъало сшлогъу псауныгъэм щымы-клэнэу, ибын-унагъо, ипхъо-рэлъфхэм ашъхъагъ бэрэ иты-нэу, жышъхъэ мафэ хъунэу.

ПЭНЭШЪУ Хъазрэт.
кы. Мыекыуапэ.



ЩЫІЭНЫГЪЭР ЫКИИ ЕПЛЪЫКІЭХЭР

Хэтрэ лъэпкы жэрыуабзэу лупъым рэпсэу, рыщы. Адыгэхэми бзэ тил, мыхьафэу нидэльфыбзэ, тызыфаер кырыптоу лъэпкыбзэ-кьэралыгуабзэу, сэ ащ сырэгущо. Сигу-щылэхэр нэиутэу мыхьуным пае адыгэмэ зэралуагъэр ситхыгъэ пэубл: «Утлүмэ уз, узымэ ущымилэ паль». Ащ ифэмэ-бжыкы-мэ зэрэщылэм ищынагъо лъэпкы маклэмэ кызырэнэсырэм ыгъэ-гумэклэу хэбзэ лэшхьэтетым, лъэпкыым ипчъагъэ кызырэнэ-щыклэрэр кыдылпытэзэ, ныбжыкылэхэм мылкъу лэпылэгуклэ аделэ. Чылэм зынэгу фзыгыгъа-зэхэрэм ялофшлэн нахь езыгъэ-гушлүштхэ ахьщэ зэтыгъо фэгъэ-клотэныгъэр ареты. Ау джырэклэ зэхьокыныгъэ фэхьоу кьэлъа-гъорэп. Ныбжыкылэхэм чылэм агу дэльыжьэп. Адыгэмэ яхэб-загъэп ямыпэсыгъэу яжыкыхэм адзэклонхэр, язакъоу кьагъэ-нэнхэр — алыгыжыщтыгъэх. Хэгъэгу зэошхом щыфэхыгъэ лыхьужьхэр яхэгъэгу, якъуаджэ апае зэуагъэх, а зэклэмэ осэ-шхо афашыщтыгъ. Ау я XXI-рэ лэшлэгуклэу тызыхэтым лъэпкы шэн-хабзэхэр, зеклөклэ-зэфы-

щытэп. Адыгэ кьэралыгъори мы лофым шыгуаз, кьоджэ шыла-клэр кьэлэтыгъэнымклэ лоф-тхьабзэхэр зэшлуахы. Тидэ щылэ адыги щылэклэ-псэуклэ амал илэным егъэгумэклы. «Кьоджэ шылаклэр лъэпкы нап. Чылэм игугъу дахэклэ язы-гъэшлырэр ащ кьыдэклыгъэхэр ары», — ылощтыгъ ыкли ыт-хыщтыгъ Клерэщэ Тембот.

Ыпшэклэ кызырэнэсырэгъу, кьэралыгъоми мы лофыгъомклэ маклэп фызэшлөкырэр. Ау лъэпкыми гумэклы, гулпыт, акъылы, амали ащ римыхьы-лэмэ, ыльапсэ ухьумагъэ хь-

шхо. Тиадыгэ къуаджэхэр пстэ-уми тильаплэх, тэжыгъэгъу-мэх. Улымэ, умыбгынэ учылы-плэ, шлэжыыр гъашло, лытэ. Уятэ иунэжэ халлэ уелэфэ убай. Ары адыгэм ыльапсэ кызы-щежыэрэр. Ау тильэпкышхьэ дгъашлоу, нахь тызэфэсакъы-жъэу ини цыкылуи тыщылэным, такъыхэщыным тишъыпкыэ етымыхьыллэмэ, хьунэу щы-тэп. Джащыгъум тинахьыж-хэми тынчыгыи, гупсэфыгыи агъотыжыщт, тиклэлаклэхэми щылэклэ-псэуклэ амалхэр нахь пытэу зылэклаубытэнхэщ, лы-клотэнхэ альэклыщт.

Хэта мысэр?

«Адыгабзэр тхьамыклэп, тхьамыклэр бзэр зымышлэрэр ары»

КІЭРЭЩЭ Тембот

Уимылэ-жыыр зэрэлаплэр уелэфэ пшлэрэп

Адыгэ тарихьым изы нэклүбгъоу Кавказ заом ишлэж — мыкыосэрэ тэл. Ащ илүгъо зэрымыхьэ-гъэ адыгэ унагъо щылэпщтын. А тхьа-мыкылагъоу лэшлэгъу блэкыгъэхэм ады-гэхэм ащэчыгъэр гуимыкыж лъэпкы тхыдэу тыгумэ кьа-рынагъ. Я XX-рэ



щытыклэхэр нахь хэпшыклэу кыщыцыхыгъэх.

Къуаджэмэ янеуш

Лъэпкы маклэр лъэпкышхом хэткыухьажыным фагъэблэу адыгэ ныбжыкылэхэр чылэмэ къадэклыжыхэщ, Урысыем лофшлэпклэ маклох, кьенэжыкы. Нахьыбэр лофтабгэ е чыракло: яжыкыхэр афалыгыжыкы, яса-бийхэм япэсэкло-клэлэыгыкы. Ар зэрэмыдахэр ашлэми, лэ-жыапклэм дехьыхыкы. А зэп-стэумэ лъэпкыым ипчъагъэ ибэгъон кыщцагъаклэ, якъута-мэ ежэ-ежырэу паупкыжы. Адыгэ лъэпкыым хахьо зери-мылэм кыщызыгъаклэрэм лъап-сэ ямылэу щытэп: кьемышхы-мэ, псыхьори егъуклы. Зыхэ-кыгъэм хэхьожырэп. Мыщ фэдэ гумэклыгъохэр дэгъэзы-жыгъэнхэм фэлэжыэрэ про-граммэхэр Правительствэм ештэх, илэх ыкли лоф ашлэ. Ахэм ягугъу зэхэтэхы.

Адыгэ чылэхэм зэкъоныгъэу адэль хьугъэр, тапэклэ зэрэ-щытыгъэу, кызытэмылэжагъэ хьушлэп. Адыгэ лъапсэр, адыгэ унагъохэр бэгъожынынхэу Тхьэм теллэу. Ныбжыкылэхэр чылэ-мэ кызырэдэмынэхэрэм игу-мэклэ уадыгэмэ зэхэмышлэнэу

щтэп. Тиныбжыкылэхэм чыплэ-рысыныр къякылэхэрэп. Тидэ-ми зыгорэм орэклохэри нахьыбэ фаехэп. Ау окло кьодыеклэ кыкылын щылэп. «Тыгъужыыр зы-дэмыхьэгъэ къуладжэм лы диз» пклэнчъэу алуагъэл, нэмыкыым щылаклэр щытхьагъоу къашлошлы. Ары «Ер зымышлэрэм, шлур ышлэрэп» зыкыларэри. Уцыфы-шъушлэу, улажъэ пшлоигъомэ, боу чыплэ гупсэф Адыгэ Рес-публикэр. Ау нахь чыжъэу улукл кьодыеклэ, ллы е цы-фышхо ухьунэу сыгугъэрэп. О пщыщым, уием фэдэ хьун щылэп. Узфырыкыужъэу ушымэ, лъапсэ уфэсакыныр анахь тэрэзэу сэлъытэ. Лъэпкы зэхашлэ уилэн фае, ар зымылэм изэхэшлыкы чыжъэу зэрэмыкы-лэрэр шъэфэп. Щылэх адыгэу залъытэми, язекылаклэ зэ-рэадыгэхэр кьахэмышхыкы: «О ухэтэ?» — плөу уеупчыимэ, гурымылоу, ыцлэ кьэлөгъуаеу, янэ «нынэклэ» еджэу, ятэ ыцлэ жэм кымыхьэу, ау ныбджэ-гъухэмклэ — Михаилэу.

Щылагъ лъэхъэнэ мыгъо, умыурыс кьодыемэ укъагъэ-уцоу, кьыодысхэу, уауплэклоу, уагъэлщынэу, лъэпкыхэр зэ-фагъэблхэу. Ащ Тхьэм тыще-ухьум! Зынахь лъаплэ щымылэ лъэпкыхэм язэгурылэныгъэ ти-республикэ илэ, ащ тырэгү-

лэшлэгъоу икыгъэм, Советскэ Союзым илэхъан, лъэпкы лофхэр нахь шхьэихьуагъэу ушъэфыгъагъэхэмэ, джырэ уах-тэм, шхьэихыгъэу, Кьэралыгъо унашлөклэ, лъэпкышлэжэ мафэр хагъэунафыкы. Ары, лъэпкыым итарихь пшлэным, изэгъэшлэн-угоижынын шхьэлытэжыныгъэ ищыклагъ. Тарихьыр зыгу нэ-сыхэрэр шлэжэ мафэм зэхэ-хьэх, акъылэгъу зэфэхьужыкы. Ау мыщ фэдэ лъэпкы лофхэмклэ фэныкыуагъэхэри щыклагъэхэри тимылэхэу пфэлөштэп. Зэхэт-хырэп, тлэгъурэр маклэп. Ныбжыкылэхэм ахэтых «сыда шлэжыыр зэрэтищыклагъэр?» зылохэрэри, ащ имэхъанэ зэ-хэзымыфхэрэри щылэх. Кьэлө-гъэн фаер унагъом плуныгъэу, лахьыл-лыщыщ зэфыщытыклэхэу илэхэм цыфыкылэм зыздигъэзэ-щтымклэ, зызэригъэпсыщтымклэ мэхъанэ зэралэр ары. Непэ-рэ клэлэцыкылэхэм янахьыбэм янэ-ятэхэм анэмыкы хэшлыкы афырылэп. Ялахьылхэр хэгъэкли, янэжэ-ятэжэ дэдэхэми ацлэхэри, ягъэпсыкыи ашлэрэп. Адыгэ лахьыл зэхэтыклэр мэхъапхьэ, ар зэрищыклагъэу ныбжыкы-клэхэм агурагъэлөжырэп. Хэта а зэклэмклэ мысэр? Орэл, сэ-рэл...



гъэшлэгъон ытхын ыльэкышлэп» зэри-логъагъэр ары. Шьып-кьэр текло хабзэ.

Сятэрэ Темботрэ гушылэгъу зызэфэхьу-хэклэ, сятэ игупшысэ шъэфмэ ашхьэ кы-рихэу, а кьэбарэу кылыуатэрэмэ Тембот игуапэу ахэдалоштыгъ. Ащ фэдэ абдзэхэ кьушхьэчлэсмэ якъэ-бар. Сятэ ащ ыгуклэ анэмысыгъэмэ, ятэ игугъу ышыгыгъу цыф зэхихыгъэп. Ау мы-зэгъэгум ащ икьэбар — ятэу Хьунэгэ Мам-сыр, абдзахэмэ зэра-дежъэжыгыгъагъэми, зэ-

Лажьэр Іотэжыгъошлөп

Кавказ заор зауhyгъэр илэ-си 150-рэ бэмышлэу хьугъэ, ауми гууз-лыузыр адыгэхэм зэрал. Тятэжэ плашэхэм ащэ-чыгъэр, зэпачыгъэр зэрэтфэп-шысыж. «Лажьэр кызыфыкы-кырэм ипчъэ лухыгъ» зэралуа-гъэр шьыпкыэ. Ащ фэдэ чыплэ лае лъэпкыыр итыгъ. Кьин мы-ухыжыым адыгэхэр ыгъэуты-сагъэх, ыхьаджыгъэх. Джары Кавказ заом кытышлагъэр. Лажыи, хьакыи зымылэхэу зэ-оажхэм ахэклодагъэхэм ягугъу пшыныр, уафэшъыгыныр ате-фэ, кьалэжыгъ. Непэрэ мэфэ нэфхэр кьэзымылэгъужыкы-гъэхэм ллэужхэр ары ягу-гъугъэр.

Я XIX — XX-рэ лэшлэгъухэм ащыпсэгъэ пэсэрэ адыгэ-чер-кесхэм ящылэныгъэ лъэпкы шхьэлытэжыым, шлэжыым чыплэшхо щырылагъ. Лъэпкы зэхашлэ зилэр ары хэтми анахь кызытэтенэ-рэр. Джары Кавказ заом итарихь ыкли блэкыгъэм ныбжыкылэхэр щыгъэгъо-зэгъэнхэр зыкыларэрэр. Сид фэдэрэ жьалымыгыи, терроризми апэшлөклэрэ гуклэгъу, гугъэбэныгъэ ахэ-лэу тиклэлаклэхэр зэфэн-чъэгъэ пстэуми апэшлөк-лон амал зыхагъотэжъэу, лэагъэм зычаухьумэ, «За-ом тыфаеп!» алоным фэ-хьазырынхэр ищыклагъэу сэлъытэ. А зэклэмэ альа-псэр плуклэр ары, анахьэу кьоджэ плуныгъэр. Ау къуаджэхэми кьащыклагъ, «кьэблагъэр» ыкли нэмыкы шэн дэгъухэу лъэпкыым хэлхэр дэдэыхы ащашлы фежыагъэх. Ар тэрэзэп.

Пстэуми тызлыжыгъэплэжъ, тшхьэ тыфэжыгъэгумэкыжы! Адыгэ лъэпкыу тхыбзэ ыкли шхьафит амал зымылагъэр ялүм-пэмэу бэрэ агъэпыутыгъ. Нэмыкы лъэпкыме акъогу ашлы-мэ ашлоигъоу, хьэтэпэмыхь цлэ тедзэхэри кьыфашлыщтыгъэх. Адыгэмэ ягугъу лаеклэ щызэ-хихыгъ зычлэсыгъэ хьапсым сикьоджэгъулпым. Хьуажыым зэхихыгъэр «Шапсыгъэ пшэ-шъэм» еджэгъэ лы гъэсагъэм, «дикий народым» кыхэкыгъэм мыщ фэдэ произведение

шищмэ ежэ анахьыкыу янэш чылэу Джамбэчые псэуплэ зэрэфэхьужыгъэми ягугъу кы-шыгы. Сятэ Исхьакъ жэбзэ дахэу лупъым Тембот игуапэу едэлүштыгъэми, ежыри гуклэ ичылэ, зыплужыгъэ янэжъэу Мэзагъо бэрэ анэсыгъ. Етхы: «Сянэжэ Мэзагъо, — ылошты-гъэ, — ахэм, абдзэхэ лыб-ланэмэ сакъыхэкыгъ». «Ахэм ягугъу ышыныр инэрыгыгъ, сянэжэ абдзэхэ лъэпкыме арыгушхоштыгъэ», — ылоштыгъ Тембот.

Ары лъэхъанхэм язэпхыныгъ, нахьыжэ-нахьыкылэхэм язэрэп-тэ-гулпыт, лытэныгъ лъэпкыыр лызыгыгъэкуатэрэри, щызы-гъалэрэри. Щылэныгъэр щыклэ-гъэнчъэп. Нахьышлүм тызэрэ-фэклоштым тишъыпкыэу тыпы-лын фае. Джащыгъум шьып-кьэм, дэгъум тызэригъэжэщтэп.



Зихэку, зильэпкы фэусэгъэ по-эт шлагъоу Пэрэныкыо Мурат исатырхэмклэ ситхыгъэ сэхы: *Кавказым икыушхьэ шыгумэ Бгъашхьохэр пагэу атесых, Сичлыгу икыушхьэ лъагэмэ, Емылычэу псыхэр къячъэ-ыхы.*

Адыгэмэ яхэку дахэ *Сыгу илэу сэ кьесэхьакы.* Зильэпкы гуклэгъу физилэ пстэуми язэхашы, ягуклэгъуи джащ фэд.

КІЭРЭЩЭ Зуз.



Адыгеим икомсомол загъэпсыгъэр илъэс 90-рэ зэрэхъугъэр игъэклотыгъэу тиреспубликэ щагъэмэфэкыгъ. Районхэм, къалэхэм юбилей зэхахьэхэр ащыкыуагъэх. Къэралыгъо филармонием комсомолым ехыылэгъэ къэгъэлъэгъонхэр къыщызэуахыгъэх. Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ яхэбзэ къулыкъушлэхэр, комсомол лфышлэу щытыгъэхэр, ВЛКСМ-м хэтыгъэхэр зэлуклэм хэлэжьагъэх.

икомсомол, ныбжьыкыгъэхэм яплун, ягъэсэн зэрэпылтыгъэм имэхъанэ къыхыгъэщыгъ.

Концертыр

Гум къыгушылыкыгъэу, псэр зы-фищэу ащ фэдэ концерт тызе-мыпллыгъэр бэшлагъэ. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо оредыло-къэшъокло ансамблэу «Исламыем», филармонием исимфоническэ оркестрэ, «Русская удалым», эстраднэ купэу «Ошутенэм», нэмыкыгъэхэм мэфэ-кыр къагъэдэхагъ. Искусствэмрэ

Филармоние члэхъаплэр мэфэкы шъуашэм диштэу гъэпсыгъагъэ. Пионер галстукхэр апшэхэм къа-щэкыгъэу клэеджаклохэр пчэ-лум лутых. Филармонием къычла-хьэхэрэм афэнэгушлэхэу лэгу афытеох, къырагъэблагъэх. Ком-сомолым ехыылэгъэ къэгъэлъэгъонхэм щылыгъэр къыралотыкы. Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей, шлэныгъэлэжхэм, тха-клохэм, журналистхэм гъэзетхэм къащыхаутыгъэхэм, нэмыкыгъэхэм яшлуагъэкыгъэ комсомолым итарихъ дэгъоу къагъэлагъо.

Зэлуклэгъухэр

Адыгеим икомсомол илъэс зэфэхьафхэм иапэрэ секре-тарэу щытыгъэхэ Даур Мурат, Пэнэшэу Руслан, Шьоджэ Асы-ет, Чыназыр Мурат, Псылушэ Юсыф, ВЛКСМ-м ихэку коми-тет, райкомхэм, облэплэ организа-циехэм лф ащызышлагъэхэр, нэмыкыгъэхэр зэхахьэм щытэлъэгъух.

Краснодар краимрэ Адыгеимрэ якомсомол лфышлэу щытыгъэ-хэр гушыгъэу зэфэхьагъэх. Ныб-джэгъуныгъэм шьыпкъэныгъэр ылапсэу алытэзэ, комсомолым нэлуаси, ныбджэгъуи зэфышлэгъэ-хэр нэплъэгъум итых.

Псылушэ Юсыф, Янэкъо Ас-лан, Кларэ Лъэпш, Джармэкъо Юсыф, Мыгу Тембот, Къыкы Аслан, Анатолий Высоцкэм, нэмыкыгъэхэм къызэрэталуагъэу, ком-сомолым ишлуагъэкыгъэ ныбжьы-кыгъэхэм щылыгъэм нахьышлэу зыфагъасэщыгъ, емызэщыхэу ягукъэкыгъэхэр къызэфалуатэх.

Къафэгъушлэх

Адыгэ Республикэм и Пре-мьер-министрэ игуадзэу Ната-лья Широковар ти Лышхьэу Тхаклушынэ Аслан ыцэккыгъэ мэфэкы зэхахьэм хэлэжьэрэмэ къа-фэгъушлуагъ, комсомолым плуныгъэ мэхъанэу илагъэр щылыгъэм зэрэхэмыкылакларэр къылуагъ.

Адыгеим и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм и Тхьаматэу Вла-димир Нарожнэр зэхахьэм къы-зыщэгъушлэм зэгъэлпэнхэр ышлэгъэх. Комсомолым лф щызышлагъэхэм щысэу къагъэла-



Гъашлэм сыуигъусэщт, комсомолыр!

гъоштыгъэр ауж къыкыгъэхэрэм еджаплэ зэрафэхъуштыгъэр къы-хыгъэщыгъ. Наталья Широковамрэ Владимир Нарожнэмрэ щытху тхылыгъэмрэ медальхэмрэ нэб-гырабэмэ аратыжыгъэх. Пар-ламентым итын анахь лъаплэу «Законыр. Пшэрылыр. Цыфы-гъэр» зыфилорэ Щытху тамыгъэр Нэхэе Юрэ, Даур Шарыет, Ви-талий Тарасовым афагъэшъошагъ. Парламентым ищытху тхылы-хэр аратыжыгъэх Анатолий Вы-соцкэм, Лэупэккы Фатимэ, Ольга Мостаковам, Шхьэлэхэ Вячес-лав, Сергей Стельмах, Хьат-къо Светланэ.

Михаил Ломоносовым, Юрий Гагариным, Владимир Высоцкэм, нэмыкыгъэхэм ацэккыгъэ агъэнэфэгъэ медальхэр Ацумыж Казбек, Ра-

Районхэм ясекретарэу лф зышлагъэмэ ацэккыгъэ зэхахьэм къышыгушылагъэх шлэныгъэлэж цлэрылоу, тхаклоу, общественнэ лфышлэшхоу, комсомолым и Теуцожь район иапэрэ секре-тарэу Шхьэлэхэ Абу, комсо-молым и лфышлагъэхэу Даур Къэплан, Светлана Дорошен-кэр, Сергей Стельмах, нэмыкы-хэри.

Патриотхэу, интернационали-стхэу, лфшлэныр агу рыхъу ныбжьыкыгъэхэм яплун чанэу хэлэжьагъэхэм тиреспубликэ и Лышхьэ лъэшэу зэрафэразэр Наталья Широковам зэхахьэм къышлуагъ. Тхаклушынэ Аслан зыкытхэжыгъэ рэзэныгъэ тхылы-хэр Н. Широковам аратыжыгъэх Блэгъожь Розэ, Даур Къэплан,



иса Чучвагэ, Шьоджэ Асыет, Хьаклэко Алы, Джармэкъо Юсыф, фэшхьафхэм афагъэшъошагъэх.

Урысыем инароднэ артистэу Василий Лановоир зипэщэ со-ветэу «Урысыем и Щытху ал-лей» зыфилорэм ыгъэнэфэгъэ медальхэр Адыгеим культурэмкыгъэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт комсомолым чанэу фэлэжьагъэ-мэ аратыжыгъ.

Татьяна Гаврилец, Светлана До-рошенкэм, Николай Зябловым, Тыу Байзэт, Янэкъо Аслан, Вера Черкасовам, нэмыкыгъэх.

Гъунэгъу хьаклэхэр

Краснодар краим къыкыгъэ купым ипашэу Александр Масло-выр апэ итэу пчэгум къыхьэ-хи, мэфэкы мафэм фэгъэхыгъэ гушыгъэ фабэхэр къалуагъэх. Зэу тызыгъэгъушлуагъэмэ ащыщ Ады-геим икомсомол иапэрэ зэфэс 1924-рэ илъэсым зышыкыгъэгъэ унэу Краснодар иурамэу Крас-нэм тетым мыжъобгъу къызэрэ-щызэлэуахыштыр.

Краснодар краим икосмонавт-хэм яфедерацие ипашэу Трэхъо Энвер зэрэхыгъэунэфыкыгъэу, краимрэ республикэмрэ язэп-хыныгъэхэр агъэпытэхэзэ, та-рихьым епхыгъэ лфыгъэхэр агъэ-цэккыгъэх. Комсомолым лф щызы-шлагъэхэм шлэныгъэлэжхэр, тхаклохэр, пэщэ дэгъухэр къахэ-кыгъэх. СССР-м илетчик-кос-монавтэу, Инэм шаплугъэу Ана-толий Березовоир хьаклэ лъа-плэмэ ахэтлэгъуагъ. Зэхахьэм ар къызыщэгъушлэм Адыгеим

плуныгъэмрэ зэрэзэпхыгъэхэр концертным хэтлэгъуагъ.

Артистхэу Кушэкъо Симэ, Платыкыо Маринэ, Даутэ Сусанэ, Юрий Конжин, Хьут Рустам, фэшхьафхэм къалогъэ оредхэр комсомолым итарихъ, лыхъуж-ныгъэм, зэкъошныгъэм игъэпы-тэн, шлулэгъум афэгъэхыгъэх. Артистхэу Афэшлэгъо Фаинэрэ Сиху Станиславрэ мэфэкы зэ-хахьэр дэгъоу зэрашагъ, ком-сомолым ехыылэгъэ зэфэхьы-сыжхэр клэккыгъэу, лупкыгъэу къало-щтыгъэх.

Зэхахьэр зэхэзышагъэхэм «Тхьашъуегъэпсэу» араложыгъ. Аульэ Мыхьамэт, Ожэ Бисла-нэ, Устэ Бисланэ, Чыназыр Муратэ, Кыкы Ерстэм, Хьорэл Юрэ, Даур Султанэ нахь къа-хэдгъэщынхэу зэхэщаклохэр къы-тэлъэлугъэх.

Мэфэкыгъэхэм хэлэжьэгъэ клэ-лэцкыкы ансамблэу «Шпаргал-кэм» клэеджаклохэм яшлэныгъэ хагъэхъагъ. Комсомолым ехы-лэгъэ фильмым ягуапэу епллы-гъэх. «Шлулэгъур, комсомолыр ыкы гъатхэр» зыфилорэ оредыр Платыкыо Маринэ даху къы-луагъ. «Комсомольцэхэр гуфаклох» зыфилорэр Юрий Конжинымрэ Даутэ Сусанэрэ къызыхадзэм залым члэхэр адежыгъуагъ. А оредым изакъоп зыдежыгъуагъ-хэр. Хьут Рустамэ къылогъэ па-триотическэ оредхэр гум «щэчэ-рэгъух». «Не расстанусь с ком-сомолом» зыфилорэ оредымкыгъэ мэфэкы зэхахьэр аухыгъ. «Ошъу-тенэм» иартистхэм оредыр къы-зыхадзэм, мэфэкыгъэхэм хэлэжьэ-хэрэр къэтэджихи, адежыгъуагъ.

Пчыхьэзэхэхьэр къызаухым нэпэепл сурэтхэр атырахыгъэх. Мэфэкыгъэхэм В. Ле-ниным исаугъэтэу Мыекъуапэ дэтым къэгъагъэхэр клэралхьа-гъэх. Космонавтэу Анатолий Березовоим къызэрилуагъэу, ащ фэдэ мэфэкыгъэхэм гум икыжы-хэрэп. Ллэужхэр зэфащэх, ныб-жьыкыгъэхэр аплух.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Сурэтхэр зэхахьэм къыщыты-рахыгъэх.

Зэхэзышагъэр ыкыгъэ зы-гъэкыгъэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ лфхэмкыгъэ, лэжыгъэхэм ащы-псэурэ тилъэгъуагъ адырлэ зэпхыныгъэхэмкыгъэ ыкыгъэбар жьугъэм иамал-хэмкыгъэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшгъэдэкыгъэ зы-хьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыгъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын лфхэмкыгъэ, телерадиокъэтын-хэмкыгъэ ыкыгъэ зэлы-лэсыкыгъэ амалхэмкыгъэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлыр-шланл, зэраушыгъа-тыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутыгъэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4012
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1715

Хэутыным узшыкыгъэхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
Зышыкыгъэхэнэу уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьалэр
Дэргэ Тимур

Редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр
Мэщлэкъо Саид

Редактор шхьалэм игуадзэр — пшгъэдэкыгъэ зыхьырэ секретарыр
Хьурмэ Хьусен

